

POSUDEK

vedoucího diplomové práce

na diplomovou práci studenta Lukáše Doležala na téma:

Přípustné riziko v trestním právu

Autor si zvolil jako téma své diplomové práce jednu z okolností vylučující protiprávnost, která sice jako taková byla v minulosti uznávána praxí i naukou trestního práva, ale poprvé je zakotvena až v novém trestním zákoníku č. 40/2009 Sb. Mimo jiné i z tohoto důvodu o ní existuje daleko méně odborné literatury, než o jiných okolnostech tohoto druhu.

Diplomová práce čítá 99 stran, takže téměř o čtvrtinu překračuje normou stanovený počet stran, což je jejím, byť ne zásadním, negativem. Autor diplomovou práci rozčlenil na úvod a dalších devět kapitol, z nichž předposlední tvoří zhodnocení (české) platné právní úpravy a poslední závěrečné shrnutí obsahu diplomové práce. Jednotlivé kapitoly jsou dále členěny na subkapitoly, některé i na oddíly a pododdíly. K diplomové práci je připojen bohatý seznam odborné literatury a seznam publikované judikatury. Ten je ovšem podstatně stručnější, zejména mám výhradu k tomu, že jsou v něm obsažena jen tři rozhodnutí trestních soudů.

V úvodní kapitole autor vysvětlil důvody výběru tématu, použité metody, systematiku práce i skutečnost, že vzhledem k šíři tématu se do větší hloubky mohl věnovat pouze přípustnému riziku ve zdravotnictví a sportu.

V 1. kapitole autor provedl podrobný výklad jednotlivých okolností vylučujících protiprávnost z hlediska platné právní úpravy.

Historickému vývoji přípustného rizika je věnována 2. kapitola. Domnívám se, že pohled na pojednávané téma by byl ucelenější, kdyby autor se poněkud širěji věnoval i historickému vývoji ostatních okolností vylučujících protiprávnost, neboť s přípustným rizikem většinou těsně souvisí a přípustné riziko bylo trestněprávně upraveno až v nedávné době (byť již nějaký čas bylo trestněprávní praxí i naukou uznáváno).

3. kapitola pojednává o riziku a jeho nutnosti ve společnosti spíše z obecného hlediska. S ní souvisí 4. kapitola, jež je zaměřena na přípustné riziko. Zajímavé jsou citované názory autorit, jakými jsou D. Císařová a P. Šámal, kteří mají zato, že ustanovení § 31 TrZ lze vztáhnout jen na sportovce – profesionály a ne na amatéry (s. 38). Bude zajímavé, jaké stanovisko k těmto názorům zaujme autor při obhajobě diplomové práce. Jinak autor v této kapitole podává správný výklad zejména k společensky prospěšným cílům přípustného rizika, jeho mezím a důsledkům jejich překročení. Tato kapitola spolu s kapitolou 6. a 7. zřejmě tvoří vrcholy předložené práce.

V 5. kapitole autor podává srovnání nové české a jen o pár let starší slovenské trestněprávní úpravy přípustného rizika. Nová slovenská úprava je poměrně podrobně popsána. Autor by však při obhajobě měl více vyjádřit vlastní názory na přednosti a zápory obou právních úprav a zaujmout stanovisko i k tomu, která z nich se mu zdá zdařilejší.

6. kapitola je věnována přípustnému riziku v medicíně. Určitým problémem při jejím zpracování bylo přijetí několika zákonů, které měly sjednotit a nahradit dosud roztržitou právní úpravu zdravotnického práva. Tyto zákony byly platné od 8. 11. 2011 a nabyly účinnosti den po odevzdání diplomové práce, takže se domnívám, že diplomant měl dosti času se s nimi seznámit. Jak v této kapitole, tak v následující kapitole pojednávající o přípustném riziku ve sportu, mi však poněkud chybí rozbor zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 TrZ a bližší výklad toho, které zákroky v medicíně a ve sportu lze řešit podle mimotrestních právních předpisů a které již musí být posuzovány z hlediska trestního práva jako trestné činy. Rovněž těmito otázkami by se měl diplomant zabývat při obhajobě.

Jak již jsem uvedl, 8. a 9. kapitola představují zhodnocení platné právní úpravy a závěrečné shrnutí diplomové práce. Nejsem si jistý, jestli je správný autorův závěr, že sportovci se dělí na profesionály a amatéry proto, že profesionálové podstoupením rizik získávají platové ohodnocení, prestiž a slávu, kdežto amatéři sportují jen proto, aby se pobavili, zlepšili si tělesnou kondici a vybili přebytečnou energii (s. 86). Nesdílím také autorovo bezmezně pozitivní hodnocení současné právní úpravy (s. 91), které např. může vytvářet ostrou hranici mezi činnostmi amatérů a profesionálů, ačkoliv v praxi tak ostrá hranice zřejmě neexistuje (tím nemám na mysli jen sportovce, ale i jiné činnosti, např. výrobní činnost, finančnictví apod.). U každého z podobných institutů jsou určitě možnosti, jak je zlepšit – zejména u takového, který se v trestním zákoně objevil poprvé.

Ke stylistické a gramatické úrovni diplomové práce nemám nejmenší výhrady.

Předběžně diplomovou práci hodnotím druhým klasifikačním stupněm.

V Plzni dne 20. 5. 2012

JUDr. Jindřich F a s t n e r
vedoucí diplomové práce

